

Ime a ti Isten-Anyátok . . .

Elkészült a dombormű a ferences-kolostor bejáratánál
Fekete Maria feltalálásáról

(A Délmagyarország munkatársától) Az alsóvárosi ferences-templom bejáratában, a forradalmi emlékművel szemben, körül 2 méteres üreg tátong a falban. Munkások szorgoskodnak körülötte — az idő sürgeti őket —, mert *Gyümölcsoltó Boldogasszony napján* ide helyezik el a templom híres kegyképének, a *Fekete Máriának* megtalálását ábrázoló domborművet. *Schneider Vencel*, a templom plébánosa irányítja a munkát, a dombormű két alkotója: *Parobek Alajos* festőművész és *Heks Nándor* ötvösművész szorgoskodnak a plébános mellett. Mivel egyelőre csak a mű üres helyét szemlélhetjük a templomban, megkértük a művészeket, hogy mutassák meg a pár nap múlva már a hívők elé állított műüket. A zárda földszintjének egyik helyiségét rendezte be műteremnek *Parobek* mester, itt a rengeteg egyházművészeti vázlat, studium és kép között találjuk meg *Heks* Nándor hatalmas munkaasztalát. Ezen fekszik a sárgaréz dombormű, a készítés utolsó stádiumában. A 80×160 cm nagyságú mű kompozícióját *Parobek* Alajos készítette, színesen, olajfestmény alakjában. Ennek a képnek a rajzát vitte rézlemezre *Heks* Nándor a több hónapi munkával, alaposan felkészült mesterségbeli tudással, apró kalapácsok, domborító vasak és cizelláló szerszámok tömegével domborította ki a jelenetet. Mozgást, életet adott a síma, rideg anyagnak. A dombormű baloldalán esőnapokban dolgozó halászeseládót szemlélünk, amint éppen bevonják a tóba dobott hálót. A mű jobb oldaláról török harcosok vágatnak elő, s az élen haladóknak, lova lépése nyomán felvetődik a tó vizéből a 100 évig ott rejtőző Mária-kép. — frissen, makulátlanul! A dombormű horizontján az alsóvárosi templom látszik, előtte pedig — a kép esodás előkerülésének hírére esődülő tömeg.

A Kompozíció technikai kivitele, ismerve az anyagnak — a rézlemeznek — minimális vastagságát, sok helyütt bravuros. *Heks* törekedett könnyű megoldásra és nem választotta a bas-relief talán könnyebb munkáját, hanem a mű sok részletében, szinte *sejtemeny-papírvékonyra* kalapálva a rézet, egészen *haut-relief-i* áttekintést érzékeltet. A dombormű érdekessége a kompozíció egységén kívül: a részletek minuciózus ötvössége. Az egész műven szinte tapintható naturalizmus uralkodik.

Amíg elmerülve szemléljük a dombormű sok szép részletét, *Parobek* mester kedves közvetlenséggel, színes mondatokban meséli el a

templom esodatevő kegyképének érdekes legendáját.

Törökvilág Szegeden

Amikor a törökök Szegedet megszállták, a lakosság zömével a ferencesek is menekülni kényszerültek. Sebtehen összehajtották a templom értékeit, kincseit, s a közei nádasokban rejtett kunyhókban húzódtak meg. Menekülésük közben, a rend gyönyörű oltárképét, a templom körül hullámozó *Cseperke-tó* vizébe süllyesztették. Telt az idő, a ferences páterek bujdosva is hirdették Isten ígését. Eskettek, kereszteltek a nádas bujtató homályában. Az évek múlásából évtizedek lettek, lassan-lassan kialakult az elnyomott városban, a rémület okozta káoszban, az átmenet rendje. A páterek elhagyták kényszerű búvóhelyeiket s visszatértek a templomukba. A törökök kelletlenül — gyakorta zavart okozva, de keleti kényelmükkel elnézték, hogy a lakosok ismét templomba járjanak —, hogy a páterek misézzenek. Vissza kerültek a templom elrejtett értékei, kincsei, könyvei . . . a gyönyörű Mária-kép kivételével. Hiába volt minden kutatás, a tó vize nem adta vissza *Fekete Máriát*. Eközben a ferencesek vallási munkájuk mellett időt s módot találtak arra, hogy a keresztény magyarság szomorú, nagyügyét veszni ne hagyják.

A kolostor a szegediek özszeesküvésének színhelye lett.

Megkeresték a kapcsolatot a keresztény hadakkal s lesték a kedvező alkalmat a török lerázására.

Egy alkalommal, *Pater Nagy János* gárdián jelére, a körmeneti tömeg megtámadta a gúnyolódó törököket. Sajnos, ez a vállalkozás nem volt jól megszervezett, balul ütött ki s *Páter Gárdiánt* 6 társával elfoglalták, megkínálták, a templomot pedig alaposan megromlalták, a vallás gyakorlását eltiltották. Ismét telt, múlt az idő s megért, az alsóvárosi öreg templom azt is, hogy a protestánsok akarták megszerezni maguknak. A ferenceseket eltiltotta a török a templomtól, de a protestánsoknak sem akarta csak úgy, simán odaadni. Ellentétet szított Katolikus-protestáns között, mert nagy mulatság volt az a töröknek, ha láthatta a magyarok torzalkodását. Az akkori szegedi basa, nagy, nyilvános vitát rendezett, amelyen eldönti majd, melyik felekezethek ülje a templomot.

Szentisgőtörő pöffeszkedésben trónolt a főoltár előtt a basa. Jóleső szívta — keresztbefektetett lábain nyújtózó — hatalmas esibükját. A vita pedig hullámozott. Hol a protestánsok kerültek fölénybe, hol a barátok. Dönteni, ítélni a basa nem tudott. Délre fordult már az idő, éhes volt a nagyhasú török, elvonult hát kíséretével, meg a protestánsokkal ebédelni: a barátok konyhájára. Étkezés alatt is folyt a vita, a harc a templomért. A zárda szakácsa, a kissé ütődött laikus fráter, nem állotta szó nélkül a tudós disputát.

— Kegyelmes Nagyuram! — for-

dult a basához —, add nekünk a templomot. Mienk volt az mindig. Tudományban is jobban kiérdemeltük, mint a protestánsok. Fogadok, ők még azt sem tudják, hogy hányan voltak az evangélisták . . .

A tiszteletes nem hagyta a sérelmet, pergő nyelvvel számolja:

— János, Lukács, Márk, Máté . . .

Hatalmasat kacag a fráter és így szól a basához:

— Mondtam úgy-e, Nagyuram. Még ezt sem tudják ezek, oszt templomot akarnak. Nohát megmondom én, nem négyen voltak bizony az evangélisták, mert hogy ötven voltak azok, — azaz, hogy a négyhez hozzászámítódik még *Mohamed* is, mivel hogy 6 volt az ötödik . . .

Ez döntötte el a templom sorsát. Tetszett a basának a fráter okoskodása, a templom továbbra is a ferenceseké maradt.

Fekete Mária

Most már nyugodtan nekiláthatnak a templom javításához. Gyorsan haladt a munka, majdnem kész volt már, csupán a főoltár képe, a Mária-kép hiányzott.

Egyszer aztán, amikor készen állt minden, misére gyűlt össze a hívők serege. Ugyanakkor a közeli nádasból török esauszok törtek elő, s vágattak át a *Cseperke* vizén. A tavon halászgató esőnaposok medten eveztek a partra. Az élen lovagoló török harcos lova egyszerre

Jegy nélkül TALPALOK

A M. Kir. Közellátási Miniszter által engedélyezett talppal

Szögi Zoltán

cipész, Dugonics-tér 1.

ágaskodni kezdett, valamiben megbotlott

s a botlása nyomán támadt hullámokból, tiszta ragyogással emelkedett ki a gyönyörű, elveszettnek hitt Mária-oltárkép.

Csoda történt, a 100 vízben töltött év után az újjáépített templom első miséjére, előkerült tisztán, makulátlanul a kép. A kinselő török, a köréje gyűlt tömeg elragadtatását látva, maga is meghatódott, leszállt lováról, felvette a képet, bevitte a templomba s e szavakkal adta át a miséző páter gárdiának:

— Ime, a ti Isten-Anyátok!

Ez a dombormű témájának legendája, erről vannak a rendházak is írott emlékei, ezt ismeri az alsóvárosi nép.

Temesváry József

Női tavaszi kabátok, kosztümök óriási választékban
P. Reich Erzsébet cégnél, Széchenyi-tér 17.
Főpostával szemben

Szegedre jött meghalni egy állás nélküli gyémántkőszőrüs

A rendőrség védőőrizetbe vette, hogy ne követhessen el öngyilkosságot

(A Délmagyarország munkatársától) A felsőközponti rendőrség tegnapelőtt egy városias öltözött fiatalemberre lett figyelmes, aki a tanyák között kóborolt. Gyanusnak találták a fiatalembert és köteles-szerűen leigazoltatták. Megállapították, hogy *Köves Ferenc*nek hívják, budapesti lakos, 28 éves gyémántkőszőrüs. Zsebeinek átkutatasakor zsebeiben kilenc levelet találtak. A levelek közül egy Budapesten lakó szüleinek, egy a rendőrségnek, a többi pedig különböző címekre volt adressálva. A rendőrségnek címezett boríték felbontásakor kiderült, hogy *Köves öngyilkosságot akart elkövetni* és a kilenc boríték bűcsüleveleit tartalmazta. A rendőrségnek címezett levélben arról értesítette a rendőrséget, hogy azért követ el öngyilkosságot, mert elvesztette állását és a szakmájában uralkodó munkanélküliség miatt nincs rá reménye, hogy elhelyezkedhessen. Nem akart Budapesten meghalni, ahol sok ismerőse van, ezért határozta el, hogy Szegedre jön és itt a Tiszába öli magát. Pénze nem volt, ezért részben gyalog, részben pedig az országúton haladó kocsikra felkérkedve, indult el Szegedre, de csak Felsőközpontig jutott el.

A halálraszpánt fiatalembert be-

hozták a városba a rendőrség központi ügyeletére, ahol próbálták lebeszélni az öngyilkosságról. Köves meg is fogadta, hogy letesz szándékáról, dr. *Fehér Gyula* rendőrkapitány azonban óvatosságból elrendelte védőőrizetbevitelét, egyidejűleg értesítette hozzátartozóit, hogy fiúk Szegeden van, jöjjenek érte és vigyék haza. Amíg a hozzátartozók meg nem érkeznek, Köves védőőrizetben marad.

Beiktatták Budapest főpolgármesterét

Budapest, március 20. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága pénteken délután tartott rendkívüli közgyűlésén iktatta be méltóságába dr. *Homonnay* Tivadart, a főváros új főpolgármesterét. *Szendy* Károly polgármester üdvözölte a közgyűlésen *Homonnay* Tivadart, aki hosszabb beszéddel válaszolt és adott programot követendő munkálkodásáról.

— Az én szociális politikám forrása — mondotta többek között — a *Rerum Novarum* mellett a *Quadragesimo Anno* és boldog lennék, ha főpolgármesterségem során több könnyet tudnék letörölni, mint amennyi módomban volt.

Közkívánatra

Bíró Csász Pannika énekesnő újra fellép a *Baross* étteremben. Fátyol Jancsi zenekara kíséri.

Közkívánatra

Tulajdonos *Cserey József*né.

Kószó Andrásné úgy a maga, mint kisleánya, *Aranka* nevében fájdalommal jelenti, hogy a legjobb férj, illetve édesapa,

Kószó András

f. hó 19-én 33 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 21-én délután lesz a tápei temetőben. 347